

4. על פי משרד החקלאות בעזה, פעולות הצבא מאותו יום פגעו באדמותיהם של 10 חקלאים לפחות באזור ח'יאן יונס וגרמו לחקלאים נזק אדיר המוערך ב-32,000 דולר לפחות.
5. החקלאים באזור חיים בשגרה של חשש מתמיד מפני פגיעות קשות בגידוליהם, המהווים את מקור פרנסתם, כתוצאה מפעולות הצבא באזור. החמור מכל, פעולות אלה גם מעמידות את חייהם בסכנה מתמדת. דווקא בתקופה זו של התפשטות נגיף הקורונה, נמצאים החקלאים תחת לחצים רבים ומצבם הכלכלי מחמיר. כעת, התווספו לכך הנזקים הקשים שגרמו להם הדחפורים הישראליים המוערכים כאמור בעשרות אלפי דולרים, לכל הפחות.
6. בתשובת הצבא מיום 15.12.2019 לבקשת חופש מידע שהגישה עמותת גישה, נטען כי הריסת האדמות החקלאיות, כמו גם ביצוע "פעולות תשתית מעבר לגדר בין מדינת ישראל לשטח רצועת עזה" אחרות, "נעשות לצרכים מבצעיים שתכליתם הגנה על ביטחון אזרחי ישראל וכוחות הביטחון" (סעיף 2 לתשובה).
7. נדגיש כי צרכים אלה אינם יכולים להצדיק את הפגיעה באדמות בתוך שטחי רצועת עזה. מדובר בפעולות הרסניות המנוגדות למשפט הישראלי והבינלאומי, ואשר לצבא הישראלי אין כל סמכות בחוק לנקוט בהן. פעולות אלה מסכנות את חייהם של החקלאים, שלמות גופם וקניינם, ובכך פוגעות בזכויותיהם הבסיסיות ביותר, ביניהן הזכות לכבוד, לקניין ולתעסוקה, בצורה אנושה ובלתי מידתית.
8. הפעולות המפורטות לעיל מפרות ברגל גסה את חובות מדינת ישראל לדאוג לרווחתם של התושבים המוגנים המתגוררים ברצועת עזה, כאמור בסעיף 43 לתקנות האג, ולהפרת החובה לכבד, בין היתר, רכוש פרטי, כאמור בסעיף 46 לתקנות ובסעיף 27 לאמנת ג'נבה הרביעית 1949, המטיל חובה על ישראל לנהוג ביחס של דרך-ארץ כלפי גופם, כבודם, זכויותיהם המשפטיות, אמונתם ולפולחנם, נימוסיהם ומנהגיהם, של תושבי רצועת עזה, ומגן עליהם מפני כל מעשה אלימות.
9. סעיף 23(g) לתקנות האג קובע את האיסור המפורש על הפגיעה בקניין "האויב". הוא מאפשר, כיוצא מן הכלל, פגיעה באותו קניין במידה ומתקיים צורך ממשי, מיידי ומוחלט בזמן מלחמה "unless such destruction or seizure be imperatively demanded by the necessities of war". במקרים שפורטו לעיל צורך זה לא מתקיים והדבר בולט כאשר פעולות הצבא מתבצעות כעניין של מדיניות וכדבר שבשגרה.
10. גם סעיף 53 לאמנת ג'נבה הרביעית קובע איסור להרוס רכוש של האוכלוסייה האזרחית, עם חריג אחד, מאוד מצומצם: "where such destruction is rendered absolutely necessary by the military operations". גם חריג זה לא מתקיים כאן.
11. אם כן, על פי המשפט הבינלאומי, לא כל טענה בדבר צורך צבאי מאפשרת פגיעה בקניין פרטי, ואין די בצורך צבאי כדי להעניק למדינה סמכות להשתלט על אזור בתוך רצועת עזה ולהרוס אדמות חקלאיות. בהתאם לחריגים לעיל, הצורך הצבאי צריך להיות מיידי והוא צריך להיות **דרוש באופן מוחלט בזמן שבו מתרחשת לחימה.**

12. כאמור, בתשובתו לבקשת חופש המידע, הצבא הבהיר כי הריסת האדמות נעשות בתוך שטח רצועת עזה "לצרכים מבצעיים שתכליתם הגנה על ביטחון אזרחי ישראל וכוחות הביטחון". טעם זה הוא כללי וערטילאי, ואינו מקיים את החריגים לעיל. מדובר בפלישות המבוצעות כעניין של מדיניות וללא קיומה של סכנה ממשית על אזרחי ישראל. מכאן שמדובר במדיניות לא חוקית, המפרה את הוראות הדין הבינלאומיות.

13. פעולות אלה אף מנוגדות להצהרת המדינה במסגרת בג"ץ 4969/04 **עדאלה ואח' נ' אלוף פיקוד דרום** (פסק דין מיום 7.7.2005). באותו עניין דובר על הריסת מבנים אזרחיים על ידי כוחות קרקעיים של הצבא, בין היתר, באזור הגבול ברצועת עזה. כנגד טענת העותרים כי מדובר בפעולות לא חוקיות בעליל, המדינה הצהירה כי תפסיק את פעולות ההריסות ברצועת עזה. עם זאת, ועל אף הצהרה זו, דחפורי הצבא עדיין נכנסים לתוך שטחי עזה והורסים את אדמותיה החקלאיות.

14. מכאן, שהפעולות של יישור האדמות החקלאיות והריסתן, תוך פגיעה קשה בזכויות היסוד של החקלאים ובראשן הזכות לקניין, הן בלתי חוקיות ואינן עומדות במבחני המידתיות.

אשר על כל האמור לעיל, נבקשכם להימנע מביצוע פעולות "תשתית" כלשהן בתוך שטח רצועת עזה; וכן לנקוט באמצעים מידתיים אחרים, **בתוך שטחי ישראל בלבד**, אשר אינם פוגעים באדמה החקלאית ברצועת עזה וביבוליה. בנוסף, ונוכח הפגיעה החמורה באדמות החקלאיות, הנכם מתבקשים לפתוח בחקירת האירועים מיום 13.10.2020 שתוארו לעיל, וכן לפצות את החקלאים על ההפסדים הקשים שנגרמו להם.

בברכה,
מונא חדאד, עו"ד

